

A csapatok hadtápbiztosításának vezetéséről

Lapos Mihály ezredes

A csapatok hadtápbiztosításának vezetése a csapatok vezetésének szervezeti része. A hadtápbiztosítás lényegét tekintve: a PK HTPH és törzskének gyakorlati tevékenysége, amely az alárendeltek valamennyi tevékenységének folyamatos vezetésére irányul és arra, hogy azok erőfeszítését a megszabott feladatok végrehajtására összpontosítsa.

A szabályzataink követelménye szerint a vezetés legyen megfelelően centralizált, folyamatos, szilárd, ugyanakkor rugalmas és operatív, továbbá megfelelően rejtett.

A Csapathadtáp Utasítás II. fejezetének 26. pontja kimondja, hogy a hadtápbiztosítás tartsa fent a csapathadtáp személyi állományának magas fokú erkölcsi-politikai állapotát és állandó készenlétét a csapatok mindenoldalú és folyamatos hadtápbiztosítására;

— idejében jusson elhatározásra, szabja meg és juttassa el a feladatokat az alárendeltekhez;

— készítse fel a htp. egységeket és alegységeket az előttük álló tevékenységre és gondoskodjon azok mindenoldalú biztosításáról;

— állandóan ellenőrizze a kiadott feladatok végrehajtását és nyújtson segítséget az alárendelteknek.

Ezek a követelmények a hadtápbiztosítás valamennyi szintjére érvényesek, azonban hajlamosak vagyunk arra, hogy a gyakorlati tevékenység során ezeket a követelményeket általánosnak és formálisnak tekintjük. Ezt a messzemenően elmarasztaló megállapítást, sajnos sok konkrét ténnyel lehetne bizonyítani és érzékeltetni. Az előfordulás konkrétsága nélkül a hadtápbiztosítás végrehajtásának vezetésében előforduló leggyakoribb hibákat a következőkben lehet összefoglalni:

— hiányos a htp. biztosítási tervekben szereplő feladatok megvalósítására irányuló szervező munka;

— az alárendeltek részére megszabott feladatok pontosak, nem egyértelműek és azok végrehajtásának segítése, megkövetelése, sokszor formális;

— nem mindenkor biztosított a feladatok folyamatos és időbeni lejuttatása;

— a hadtáptörzsek munkájának szervezetlensége következtében, a vezetés néhány nap után szinte lebénul.

Néhány gondolat a felvetett problémák konkrét érzékeltetésére, azok megoldására vonatkozóan.

A csapatok folyamatos és időbeni htp. biztosítása szempontjából alapvető és elengedhetetlen követelmény a megalapozott és a csapatok harcadatainak megfelelő htp. biztosítási terv kidolgozása. A terv azonban fontossága ellenére csak kiindulási alap. Ahhoz, hogy a terv valósággá váljék a htp. törzsek részéről, igen alapos szervező tevékenységet kell kifejteni, azaz a htp. biztosítási tervben szereplő feladatok végrehajtását konkrétan meg kell szervezni.

Egész egyszerűen úgy lehet fogalmazni, hogy ahhoz, hogy a htp. biztosítási tervben feltüntetett „krumplik”, „nyilak” életrekeljenek, szívs és következetes szervező tevékenységet kell megvalósítani. Nem elég meghatározni azt, hogy a csapatok anyagi készleteinek feltöltése érdekében mikor és hol kell azok részére anyagot átadni, hanem meg kell határozni azt is, hogy ennek megvalósítása érdekében mikor, kinek, mit kell tenni és kik a felelősek a tervben szereplő feladatok megvalósításáért, lényegében arról van szó, hogy a htp. biztosítási tervben szereplő feladatok végrehajtására konkrét részletterveket kell kidolgozni. Jó példa erre a „BAKONY-74” gyakorlaton az egyik magasabbegység által kidolgozott részletterv — a kirakóállomáson biztosított anyagok átvételére vonatkozóan, melynek alapján a feladat konkrét végrehajtását szinte mintaszerűen végrehajtották. A kidolgozók hozzájárulásával a tervet közreadom.

Ez a terv csak a csapatok hadtápbiztosításának egy részfeladatának megvalósítását hivatott biztosítani. Úgy gondolom azonban, elegendő annak érzékeltetésére, hogy amennyiben a htp. biztosítására kidolgozott terv nem párosul következetes szervező munkával, annak realizálására nagyon kicsi a valószínűség.

A következő probléma a feladatok világos egyértelmű és időbeni meghatározásával kapcsolatos. A probléma konkrétan az ellátó századok és ellátó zászlóaljok részére megszabandó feladatok terén jelentkező hiányosságokban érzékelhetők. E probléma lényege abban határozható meg, hogy nincs kialakítva a htp. alegységek részére megszabandó feladat tartalma, és azok megkövetelésének rendje. Az utóbbi időben lefolytatott gyakorlatok tapasztalatai arra ösztönöznek bennünket, hogy az ilyen irányú tevékenységünket vizsgáljuk felül, és alakítsuk ki a htp. alegységek részére szóló feladatok megszabásának és számonkérésének rendjét. A csapatok folyamatos htp. biztosítása szempontjából szükségszerűnek látszik a htp. alegységek feladatainak konkrét megszabása és annak megkövetelése, hogy a htp. alegységek parancsnokai kidolgozzák az alegységük alkalmazására vonatkozó tervet, melyet az előljáró PK HTPH-nek kell jóváhagyni.

Mivel a meglévő szabályzataink erre vonatkozó utalásokat csak általában és egyes vonatkozásban tartalmaznak, felvetődik az, hogy a fel-

adatmegszabás és az alkalmazási terv milyen formában és tartalommal történjen, készüljön. Megítélésem szerint ahhoz, hogy például egy ho. elló. z. a ho. támadó harca során jelentkező feladatait végrehajtsa szükségére megszabni a következőket:

1. *Tájékoztató az ellenség helyzetéről, várható tevékenységéről*

— Milyen ellenség, milyen irányba fejt ki a főerőt, milyen harc-
eszközök alkalmazása várható.

2. *Tájékoztató a saját ho. feladatairól*

A hadosztály milyen sávban ténykedik, a nap végére milyen körlet
birtokbavételét tervezik.

3. *A htp. I., II. lépcsőjének állománya és manővere a nap folyamán.*

4. *Után- és hátraszállítási útvonalak, azok igénybevételére a kapcsolo-
latos rendszabályok. (HDS, Ho.).*

5. *A hadosztály anyagi biztosításával kapcsolatos feladatok.*

Készüljön fel _____ t ag. átadására, melyből _____ t saját eszkö-
zeivel szállítson ki, és adjon át 1. sz. AAP-on a nap első felében _____ t
(TAP) 2. sz. és így tovább).

Az alárendeltek közül mely egységek _____ t ag.-ot szállítanak ki
saját szállító eszközeikkel. (A vételezés előrelátható időpontja).

A hadosztály mozgókészleteinek feltöltése érdekében vegyen át a
HDS 1. sz. AAP-on _____ t anyagot, KA-ról: t HDS MB-ról. (Az AAP-
okat ki rendezze be) _____ t anyagot.

6. *Biztosítással kapcsolatos feladatok:*

- TÖPFE elleni védelem;
- őrzéssel és védelemmel kapcsolatos rendszabályok;
- szállítmányok biztosítása;
- eü. biztosítás.

7. *Vezetéssel kapcsolatos rendszabályok:*

- HVP tervezett manővere;
- I., II. lé. vezetésének rendje;
- egyéb rendszabályok;
- jelentések rendje.

8. *Az alkalmazási terv jóváhagyásának időpontja.*

Természetesen ez nem sablon, a feladatok megszabását mindenkor
a konkrét helyzetnek megfelelően kell elvégezni.

A PK HTPH által megszabott feladatok alapján a htp. alegység pk.
köteles az alegységének alkalmazására vonatkozó tervet elkészíteni. A
tervet térképen, mellékletek hozzácsatolásával kell kidolgozni.

A ho. elló. z. alkalmazási tervének (támadó harctevékenység esetén)
tartalmaznia kell:

Térképen:

1. *A ho. harctevékenységével kapcsolatos adatokat:*

- a ho. sávjában milyen ellenség ténykedik;

- a ho. tevékenységének sávja;
- a ho. napi feladatának terepszakasza.
- 2. Az előjáró által kijelölt ag. átadási, vételezési helyek
- 3. A ho. htp. tervezett manővere (I., II. lépcső).
- 4. Az után- és hátraszállítási útvonalak.
- 5. Az alárendeltek részére történő anyagátadások helyei (ag. átadó-pontok, e. raktárak).
- 6. A z. eü. biztosítása érdekében kijelölt segélyhelyek (kórházak).
- 7. A z. technikai biztosításában közreműködő objektumokat.
- 8. A ho. HVP és z. vezetési pontját, manőverét.

Mellékletként célszerű kidolgozni:

1. A z. alapvető feladatait.
2. A feladatok végrehajtásának rendjét (ki, mikor, milyen erővel biztosítja azok végrehajtását, pl. ag. átadó pontok berendezéseit ki, milyen erővel végzi).
3. A kijelölt körletek felderítéseinek, elfoglalásának rendjét.
4. A z. tevékenységének biztosításával kapcsolatos rendszabályokat.
5. A z. vezetésének rendjét (I., II. levezetése, híradás összeköttetés rendje).

A térkép mellékletét szöveges, táblázatos, valamint grafikonok formájában célszerű kidolgozni a megfelelő számvetések alátámasztásával.

Hogy mennyire fontos a probléma lerendezése álljon itt példaként egy ello. zpk. munkatérképe.

A feladatok időbeni és pontos megszabása vonatkozásában ugyancsak kirívó problémákkal találkozunk a csapatok htp. biztosításának folyamatossága szempontjából oly fontos tagozatban, mint az e. htp. tagozat. Az e. htp. törzsek részéről látni kell azt, hogy a csapatok htp. biztosítása mint végpont a z. htp-ok rendszeres és következetes tevékenységén keresztül valósul meg. Ezt látva, az e. htp. vezető szervei részéről különösen nagy figyelmet kell fordítani a zászlóalj részére történő időbeni feladat megszabására. Ez a gyakorlatban sokszor elmarad, formális és a zászlóaljtagozat sem a felkészítés időszakában, sem a feladatok végrehajtásának időszakában nem kapja meg azt a segítséget és támogatást, ami a megbízható htp. biztosítás érdekében elvárható. A továbbiakban azt is számításba kell venni, hogy a z. pk-i állomány követelményei sem egyértelműek a z. ellátó szakaszokkal szemben, és a részükre megszabott feladat sokszor csak annak meghatározásában jut kifejezésre, hogy a nap végére hova zárkózzanak fel.

A szabályzatok követelményeire támaszkodva a probléma megoldására egyedüli járható út az, hogy az e. htp. a zászlóalj részére a feladatokat naponként és rendszeresen megszabja, melynek többféle módja lehet. Az egyik az, amikor a PK HTPH a htp. biztosítás végrehajtásával kapcsolatos feladatokat a zászlóalj részére akkor szabja meg, amikor

a PK az elhatározását kihirdeti. A másik módja lehet az, hogy a z. ello. szakaszok parancsnokait berendeli a HVP-re és a zászlóalj htp. biztosításának rendjét ott határozza meg. A harmadik módszer lehet az, hogy a PK HTPH, vagy annak képviselője (az e. htp. egyik szolgálatiág-vezetője) kimegy a zászlóaljokhoz, és a feladat megszabáson túl, konkrét segítséget ad a zászlóalj anyagi készleteinek feltöltéséhez. Ez az utóbbi módszer megítélésem szerint nagyon célszerű és nagyon hatékony.

A htp. biztosítás folyamatos vezetése és a htp. biztosítási tervekben szereplő feladatok végrehajtása szempontjából alapvetően fontos a feladatoknak az alárendeltekhez történő időbeni lejuttatása. E vonatkozásban a probléma az egységben és a belenyugvásban jelentkezik, azaz abban, hogy a feladatlejuttatásnak csak egy módját alkalmazzák és ha az nem sikerül, akkor hamar elhangzik az, hogy nincs összeköttetés, mit csináljunk. Az is igaz, hogy ezzel nagyon gyakran párosul a másik fél, az alárendelt passzivitása is. Ezt a problémát csak aktív, kezdeményező, a körülményekhez mindenkor alkalmazkodó tevékenységgel és a feladatok lejuttatására vonatkozó valamennyi módszer kombinált alkalmazásával lehet megoldani. A feladatok lejuttatásának módjai a következők:

- feladatok lejuttatása írásban;
- feladatok lejuttatása vezetéstechnikai eszközökön;
- feladatok lejuttatása személyesen, összekötő tisztek útján.

Ezeket a módokat kell alkalmazni kombináltan és mindenkor arra kell törekedni, hogy a feladatok lejuttatása egy időben legalább két csatornán biztosítva legyen. A feladatok lejuttatásával kapcsolatban szólni kell még egy gondról, mely az utóbbi időben szinte általánosan jelentkezik. Ez a Törzsszolgálati Utasítás azon előírásának be nem tartásából adódik, mely szerint az alárendelt köteles a feladat vételét visszaigazolni, az előjáró pedig csak akkor tekintheti a feladatot lejuttatottnak, ha azt az alárendelt visszaigazolta. Ez a követelmény szinte a feledés homályába veszett.

A következő amiről szólni kell, a törzsek tevékenységének megszerzése terén jelentkező hiányosság. Elvben mindenki elismeri e kérdés fontosságát, a megvalósulás azonban igen sok kívánnivalót hagy maga után. Gyakori jelenség, hogy a gyakorlat 3—4. napján a törzsek a cselekvőképességüket szinte elvesztik. „Félnek” pihenni, a váltásos rendszert nem alkalmazzák, egyidőben és állandóan dolgozik mindenki amíg bírja. Úgy gondolom, hogy ennek a módszernek a tarthatatlanságáról mindenki meg van győződve, és a csapatok megbízható és folyamatos htp. biztosítása szempontjából nagyon fontos a törzsek munkájának szervezethez, a munka váltásos rendszerben történő végzése.

Ezek azok a problémák, amelyekkel véleményem szerint nagyon érdemes foglalkozni, mert az e területen jelentkező minden vonatkozású rövidzárlat a csapatok htp. biztosításának kudarcát eredményezheti.

(1—2. sz. vázlat a folyóirat végén található.)